

Погоджувати Списки працівників академії на проходження обов'язкового медичного огляду в міській санепідстанції м. Полтава.

Організувати на базі академії проведення чергового навчання і перевірки знань з питань охорони праці керівників підрозділів та фахівців, які пройшли навчання попередньому році.

Надавати інформаційно-консультаційні роз'яснення працівникам академії щодо діючих нормативно-правових актів з охорони праці.

Організувати проходження чергового навчання і перевірки знань з питань охорони праці ректора і першого проректора академії в Головному навчально-методичному центрі Держгірпромнагляду України м. Київ.

Пройти чергове навчання і перевірку знань з питань охорони праці в Головному навчально-методичному центрі Держгірпромнагляду України м. Київ.

Спільно з юрисконсультом академії розглядати листи, заяви тощо працівників, що стосуються питань дотримання законодавства про охорону праці.

Організувати проходження навчання і перевірки знань з питань охорони праці голови студентського парламенту та голови студентського профкому академії.

Список використаної літератури

1. Охорона праці в медичній галузі: навч.-метод. посіб. / О. П. Яворовський, М. І. Веремей, В. І. Зенкіна та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 208 с.
2. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб. / О. П. Яворовський, В. М. Шевцова, В. І. Зенкіна та ін.; за заг. ред. О. П. Яворовського. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 288 с.
3. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: Навчально-методичний посібник/ упор.: О. П. Яворовський, В. М. Шевцова, Г. А. Шкурко та ін. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А., 2012. – 232 с.
4. Закон України «Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» № 1423 від 13.09.2000.
5. Постанова Кабінету Міністрів України №1662 від 08.11.2000 «Про затвердження переліку професійних захворювань».
6. Наказ МОЗ України №614 від 13.12.2004 «Про затвердження Порядку складання та вимоги до санітарно-гігієнічних характеристик умов праці».

ПРОБЛЕМИ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Тимченко О. А.
м. Полтава

Анотація. У статті описано зміст державної політики України у сфері охорони праці, проаналізовано сучасний стан охорони праці в Україні, визначено основні проблеми та шляхи створення належних умов праці на кожному робочому місці.

Ключові слова: охорона праці, виробничий травматизм, професійні захворювання, управління охороною праці.

Постановка проблеми. Україна проходить етап формування економічних відносин у сфері праці, притаманних соціально-ринковій моделі управління. Цей процес неминуче охоплює охорону праці як невід'ємну частину будь-якого виробництва. Життя людини є найвищою цінністю, тому одним з головних обов'язків кожної країни є створення належних умов праці на кожному робочому місці, безпека та охорона праці.

Окремі аспекти системи охорони праці знаходять відображення в працях С. Волошиної, А. Іванова, Я. Кисельова та ін. Проблеми охорони праці в Україні

висвітлюються О. Костенко, А. Міхатуліною, Е. Френкель та ін. Однак, проблема забезпечення охорони праці є складною та комплексною і потребує подальших ґрунтовних наукових досліджень.

Метою статті є аналіз стану і перспектив охорони праці в Україні на сучасному етапі.

Вклад основного матеріалу. Головною метою державної політики України у сфері охорони праці є збереження життя, здоров'я і працездатності людини в процесі трудової діяльності. В Конституції України (ст. 43) зазначено: «Кожен має право на належні, безпечні й здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом» [1].

Зазначені права реалізуються шляхом виконання вимог, викладених у Кодексі законів про працю, Кодексі цивільного захисту України, Законах України: «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про колективні договори і угоди» та ін., а також у відповідних правилах, стандартах, нормах, інструкціях з охорони праці. Чинне законодавство про працю відповідає вимогам конвенцій, рекомендацій МОП і директив Європейського Союзу.

Державна служба України з питань праці реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, охорони і гігієни праці. Розроблені Національна галузева, регіональні і виробничі програми поліпшення стану умов, безпеки праці і виробничого середовища. Спеціально створені фонди охорони праці стали економічною основою для поліпшення стану безпеки і гігієни праці. Функціонує Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці, виходить щомісячний науково-виробничий журнал «Охорона праці». Завершується створення єдиної автоматизованої інформаційної системи охорони праці, яка спрямована на підвищення ефективності управління охороною праці в масштабі всієї країни.

Але за умов економічної, екологічної та демографічної кризи в Україні, подій на Сході України склалася надзвичайна ситуація з безпекою праці на більшості підприємств, особливо середнього і малого бізнесу. За статистичними даними, опублікованими Держпраці, у 2018 р. спостерігалася збільшення, у порівнянні з 2017 р., виробничого травматизму на 1,0% (з 3952 до 4126), смертельних випадків – на 1,1% (з 388 до 409). Кількість професійних захворювань зменшилась на 9,1% (з 1764 до 1603) [3].

До основних травмонебезпечних галузей економіки та видів робіт відносяться добувна промисловість і розроблення кар'єрів; транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність; сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство. Кількість травмованих осіб у цих галузях складає 44,2% від загальної кількості травмованих по Україні [3].

У структурі професійних захворювань перше місце належить хворобам органів дихання – 42,8% від загальної кількості по Україні (1766 випадків). На другому місці – захворювання опорно-рухового апарату (радикулопатії, остеохондрози, артрити, артози) – 39% (1609 випадків). Третє місце за вібраційною хворобою – 8,7% (359 випадків), четверте за хворобами слуху – 3,5% (148 випадків) [3].

Основними причинами виробничих нещасних випадків за аналітичними даними минулого року названі організаційні – вони становлять 66,8% від усіх зафіксованих. Через психофізичні причини сталося 20,9% нещасних випадків, через технічні – 12,3% [4].

Сприяє такому негативному стану охорони праці:

- відсутність ефективної державної політики у сфері охорони праці та здоров'я працівників,

- відсутності Національного плану дій щодо вирішення проблемних питань з охорони праці та попередження виробничих ризиків;
- нехтування виконанням своїх обов'язків у цій сфері Урядом, центральними та місцевими органами виконавчої влади до суб'єктів господарювання;
- відсутність державної системи управління охороною праці в окремих галузях економіки та регіонах;
- відсутність економічних методів стимулювання роботодавців щодо попередження настання нещасних випадків на виробництві;
- недостатнє фінансування профілактичних заходів і засобів з охорони праці з Державного та місцевих бюджетів, Фондів соціального страхування та роботодавців [2].

Інтеграція України у європейське співтовариство, здійснення ринкових реформ потребують не тільки вдосконалення чинних правових норм, а й створення нових, які відповідають світовим стандартам та вимогам. Для підвищення рівня безпеки виробництва на рівні підприємства необхідно: забезпечити функціонування системи управління охороною праці; своєчасно виявляти чинники виникнення небезпечних ситуацій на виробництві; усувати причини, що призводять до нещасних випадків; забезпечити навчання та перевірку знань з питань охорони праці працівників; здійснювати контроль за дотриманням працівниками вимог законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці.

Висновки. Отже, поруч з позитивними змінами у сфері охорони праці в Україні існує ряд проблем, зумовлені комплексом об'єктивних та суб'єктивних чинників. Важливо створити дієвий механізм провадження комплексу заходів щодо реалізації умов праці, які відповідають вимогам збереження життя та здоров'я працівників.

Список використаної літератури

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Костенко О. М. Стан охорони праці в Україні на сучасному етапі / О. М. Костенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/96.pdf>
3. Стан виробничого травматизму у 2018 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sop.com.ua/article/952>.
4. Сучасний стан охорони праці в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profspilka.kiev.ua/publikacii/novyyny/>.

ОХОРОНА ПРАЦІ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ

*Гусейнова І. М.
м. Полтава*

Анотація. У статі аналізуються проблеми охорони праці в Україні. Підкреслюється багатоаспектність феномену охорони праці, висвітлюються економічні та соціальні аспекти поліпшення умов та охорони праці. Виділяються основні проблеми охорони праці та визначаються шляхи покращення охорони праці в сучасних умовах господарювання.

Ключові слова: охорона праці, законодавство щодо охорони праці, економічне значення охорони праці, соціальне значення охорони праці, управління охороною праці.

Законодавство України щодо охорони праці встановлює єдині вимоги до роботодавців усіх рівнів щодо створення безпечних умов праці. Але, як показує досвід,